

Sverigedemokraterna Gotland Kompletterande budget 2025–2026

Ett hållbart Gotland för framtiden

Innehållsförteckning

1. Inledning – Ansvar och prioritering
2. Ekonomiskt läge
3. Regionstyrelsen
4. Hälso- och sjukvårdsnämnden
5. Socialnämnden
6. Barn- och utbildningsnämnden
7. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
8. Kultur och fritid
9. Tekniska nämnden
10. Miljö- och byggnämnden
11. Beredskap, IT och ö-förutsättningar
12. Sammanfattning
 - Bilaga 1 – Sifferdel (drift, investeringar, resultatmål)
 - Bilaga 2 – Förtydligade budgetposter
 - Bilaga 3 - Nyckeltal och målnivåer

1. Inledning – Ansvar och prioritering

Gotland står inför en ekonomisk utmaning där delårsrapporten visar ett resultat på omkring 55 miljoner kronor, men också en låneskuld som närmar sig en miljard. Likviditeten har minskat och självfinansieringsgraden ligger nu på 75 procent vilket i praktiken betyder att investeringarna finansieras med lån i stället för med egna medel. I vår budget tar vi ansvar för helheten och använder pengarna mer effektivt. Vi prioriterar välfärd före prestige och bygger en ekonomi som håller över tid.

Prioriteringar:

- Stabil ekonomi med tydligt resultatmål och lägre lånebehov.
- Kärnverksamhet före nya projekt och symbolinvesteringar.
- Ansvar och transparens i hur regionens pengar används.

2. Ekonomiskt läge

Region Gotlands delårsrapport pekar på ökande kostnader och högre ränteutgifter samtidigt som flera projekt saknar tydlig koppling till den dagliga verksamheten. Om utvecklingen fortsätter riskerar låneskulden att överstiga 1,2 miljarder kronor under 2026.

Sverigedemokraterna Gotlands Mål är att nå full självfinansiering och samtidigt stärka soliditeten och föreslår därför en investeringsnivå på 550 miljoner kronor vilket motsvarar regionens egen finansieringsförmåga. Resultatreserven förstärks med 10 miljoner kronor för att skapa utrymme för oförutsedda ränte och prisförändringar.

Den här inriktningen skapar balans där den fastställda ramen hålls men sätter fokus på det som verkligen behövs i verksamheten.

Prioriteringar:

- Självfinansieringsgrad på minst 100 procent.
- Resultatmål 60 miljoner kronor för att skapa marginal mot ränterisker.
- Starkare soliditet och bättre likviditet utan att höja skatten.

3. Regionstyrelsen

Regionstyrelsen ansvarar för styrningen av hela organisationen och har därmed en avgörande roll för hur väl regionens resurser används. Under senare år har de centrala stödfunktionerna vuxit snabbare än verksamheterna, samtidigt som sjukfrånvaron ökat och många chefer upplever att de inte har tid att vara närvarande i vardagen.

Vi vill flytta fokus från nya projekt och överbyggnad till tydligare styrning och bättre arbetsmiljö där regionstyrelsen får i uppdrag att samordna och effektivisera lednings och stödfunktioner genom bättre planering, uppföljning och digitalisering. Det handlar inte om att minska personalen utan om att använda kompetensen där den gör mest nytta.

Regionstyrelsen behöver genomföra en riktad satsning på ledarskap, med fokus på chefernas arbetsvillkor och stöd. Våra arbetsledare ska få bättre förutsättningar, mindre personalgrupper och tydligare stöd i sitt uppdrag. Ett gott ledarskap är avgörande för att minska sjukfrånvaro och skapa en hållbar arbetsmiljö.

Prioriteringar:

- Effektivisering av lednings- och stödfunktioner motsvarande 30 miljoner kronor.
- Gemensamma systemstöd och bättre uppföljning av centrala projekt.
- Riktad satsning på ledarskap i första linjen för att minska sjukfrånvaro.

4. Hälso- och sjukvårdsnämnden

Vi vill prioritera vårdens kärna framför nya projekt där målet är att hålla i det som redan finns och att använda pengarna där de gör störst skillnad för patienter och personal. Därför är det viktigt att alla satsningar i vården följs upp öppet, med tydliga redovisningar av resultat och tillgänglighet.

Vårdgaranti och bemanningssiffror ska redovisas löpande så att både politiker och medborgare kan följa utvecklingen så att förtroendet för vården byggs med öppenhet och tydliga resultat, inte genom fler organisationsförändringar.

Prioriteringar:

- 10 miljoner till psykiatri och missbruksvård samt 5 miljoner till bemanning och vårdplatser.
- Minskad användning av hyrpersonal och bättre kontinuitet i vården.
- Öppen redovisning av tillgänglighet, vårdgaranti och bemanning.

5. Socialnämnden

Socialnämnden håller en stabil ekonomi med utrymme för riktade förstärkningar där de verkligen behövs. Det är viktigt att stärka verksamheter som gör konkret skillnad i människors vardag och fortsätta arbeta för snabbt stöd, korta väntetider för hjälpinsatser i hemmet. Det gäller framför allt skyddat boende, hemtjänst och mobila team inom äldreomsorg och psykiatri.

Vi vill också förbättra samordningen mellan socialtjänst, primärvård och ideella aktörer, det behövs tätare samarbete för att människor inte ska falla mellan stolarna. Vi gör dessa satsningar utan att bygga ut administrationen, tanken är att resurserna ska nå verksamheten direkt.

Prioriteringar:

- 10 miljoner till skyddat boende, hemtjänst och mobila team.
- Förbättrad samverkan mellan socialtjänst, primärvård och ideella aktörer.
- Ingen ökad administration – mer resurser till direkt verksamhet.

6. Barn- och utbildningsnämnden

Skolans uppdrag är att ge alla barn möjlighet att lyckas, oavsett bakgrund eller bostadsort, men Gotland har i dag ett högt kostnadsläge inom skolan där resultaten varierar stort mellan olika skolor. Många lärare upplever också en tung administrativ börda som tar tid från undervisningen.

I vår budget förstärker vi elevhälsan med fem miljoner kronor för små skolor, ett riktat tillskott för att skapa tryggare och mer stabila lärmiljöer.

Vi vill också minska lärarnas administrativa belastning där målet är att frigöra minst en femtedel av deras arbetstid till undervisning och planering genom gemensamma stödfunktioner och bättre systemstöd. Skolan ska vara en plats för kunskap, inte dokumentation och fokus ska ligga på elevernas utveckling, inte på pappersarbete.

Prioriteringar:

- 5 miljoner till elevhälsa, särskilt stöd och små skolor.
- Minskad administration – mer tid till undervisning och planering.
- Jämnare kvalitet mellan skolor oavsett geografi.

7. Gymnasie och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasie och vuxenutbildningen har en viktig roll i att trygga kompetensförsörjningen på Gotland. Behovet av yrkesutbildad personal inom vård, teknik och bygg är stort, men utbudet av utbildningar matchar inte alltid efterfrågan.

Vi lägger fokus på utbildningar som leder till arbete med målet att utbudet ska planeras utifrån arbetsmarknadens behov och stärka samarbetet mellan regionen, näringslivet och utbildningsanordnarna så att fler elever får praktikplatser och jobb efter avslutad utbildning.

För vuxenutbildningen vill vi se flexibla former som gör det möjligt att kombinera studier med arbete där satsningar på kortare yrkesutbildningar och omskolning ska prioriteras framför teoretiska kurser utan tydlig yrkesinriktning.

Prioriteringar:

- Yrkesutbildningar och kortare omskolningar prioriteras.
- Planering utifrån arbetsmarknadens behov.
- Stärkt samarbete mellan region, företag och utbildningsanordnare.

Kultur och fritid

Kultur och idrott är viktiga för gemenskap och välmående, men utvecklingen har gått snett. Kultursektorn har vuxit snabbare än vård, skola och omsorg, och nya projekt har startats utan hållbar finansiering. Det behövs en tydligare styrning, där pengarna används till verksamheter som människor faktiskt har glädje av.

Vi vill förstärka föreningslivet och prioritera verksamheter som stärker både barn, unga och äldre. Föreningar som bidrar till gemenskap, rörelse och psykisk hälsa ska prioriteras, särskilt utanför Visby där utbudet är mindre.

Underhåll av idrotts och kulturfastigheter ska samordnas med tekniska nämnden för att minska kostnaderna och frigöra resurser till själva verksamheten. Den här inriktningen värnar kultur, idrott och gemenskap men sätter ekonomiskt ansvar först.

Prioriteringar:

- Stopp för nya konst- och kulturprojekt utan finansiering.
- 5 miljoner till föreningsliv för barn, unga och äldre.
- Samordnat underhåll av anläggningar med tekniska nämnden.

9. Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ansvarar för stora delar av regionens fastigheter, infrastruktur och anläggningar. Det är verksamheter som påverkar både trygghet, ekonomi och vardag för alla gotlänningar. Kostnaderna har ökat snabbt, särskilt för nybyggnationer och många befintliga anläggningar har eftersatt underhåll.

Sverigedemokraterna Gotland har som mål att säker drift ska gå före nya projekt och nya investeringar och alltid utvärderas mot hela livscykelkostnaden innan beslut. Det är inte hållbart att bygga nytt medan äldre anläggningar förfaller eller blir dyrare att reparera i efterhand.

Det ska vara enkelt: vi underhåller det vi har, och vi bygger nytt först när det finns ett tydligt behov och en långsiktig finansiering.

Prioriteringar:

- Underhåll och säker drift prioriteras framför nybyggnation.
- Investeringsbeslut ska grunda sig på hela livscykelkostnaden.
- Energieffektivisering och återbruk som standard i regionens fastigheter.

10. Miljö- och byggnämnden

Tillståndprocesser, bygglov och miljöprövningar påverkar i praktiken hur lätt det är att leva, bygga och driva företag på Gotland. Under senare år har handläggningstiderna ökat, och många upplever att regelverket tillämpas olika beroende på ärende och plats.

Vi vill ge nämnden uppdraget att korta handläggningstiderna och förenkla bygglovsprocessen, särskilt för landsbygdsboende och småföretag. Det ska vara möjligt att bygga och utveckla utan onödiga hinder och väntetider.

Vi vill också se en mer proportionerlig tillsyn där resurserna ska riktas mot faktiska miljörisker och brister, inte mot överdriven byråkrati. Företag och privatpersoner ska mötas med rådgivning och tydliga besked, inte med osäkerhet och rundgång.

Tillståndprocessen måste stödja utveckling men ändå stå upp för miljö och säkerhet, det kräver tydliga prioriteringar och en myndighetskultur som ser lösningar snarare än problem.

Prioriteringar:

- Förenklad bygglovsprocess och kortare väntetider.
- Tillsyn med fokus på verkliga miljörisker, inte byråkrati.
- Mer rådgivning och lösningsinriktat arbetssätt.

11. Beredskap, IT och ö-förutsättningar

Gotland har ett särskilt ansvar för beredskap och försörjning, ett avbrott i el, kommunikationer eller transporter påverkar hela samhället snabbt, och händelserna det senaste året visar att säkerheten inte kan tas för given. Cyberangreppet mot regionens arbetsmiljösystem är ett tydligt exempel på det.

Vi stärker arbetet med både IT-säkerhet och civil beredskap. Fyra miljoner kronor avsätts till åtgärder som ökar driftsäkerheten, skyddar känsliga system och förbättrar krisorganisationen.

Det handlar inte bara om teknik utan också om samordning och utbildning.

Regionen ska också fortsätta satsa på kris och beredskap och arbeta för en en samlad ö-lägesanalys som omfattar energi, transporter, livsmedel och vårdberedskap. Vi behöver veta var riskerna finns och hur de kan hanteras.

Prioriteringar:

- 4 miljoner till IT-säkerhet och civil beredskap.
- Samlad ö-lägesanalys för energi, transporter och vårdkedjor.
- Tydligare ansvar och samordning vid kris.

12. Sammanfattning

Sverigedemokraterna Gotland vill ta ansvar och inte lova mer, utan använda våra resurser bättre.

Gotland behöver inte fler planer, utan en styrning som sätter verksamheten före byråkratin.

Prioriteringarna bör vara vård, omsorg, skola och trygghet framför nya projekt och växande administrativa kostnader.

Regionens ekonomi måste byggas på stabilitet, inte lån och resurserna ska användas rätt så att de räcker längre och gör skillnad i vardagen för vare gotlänning.

Sverigedemokraterna Gotland står för ordning och ansvar, för en region som tar hand om sin personal och fokuserar på sitt uppdrag. Vi säger nej till symbolpolitik och prestigeprojekt som kostar mer än de ger.

Vårt mål är enkelt: ett Gotland som fungerar, där trygghet, omsorg och kvalitet kommer före dyra visioner.

Prioriteringar:

- Resultat 60 miljoner kronor och full egenfinansiering av investeringar.
- Minskad låneskuld med 200 miljoner kronor jämfört med regionens plan.
- Ingen skattehöjning – resurserna används bättre, inte mer.

Bilaga 1 – Sifferdel (drift, investeringar och resultatmål)

Driftbudget per nämnd 2026 (mnkr)

Nämnd / verksamhetsområde	Antagen ram 2026	Förändring	Ny SD-ram 2026
Regionstyrelsen	1 060	−30	1 030
Hälso- och sjukvårdsnämnden	3 835	+15	3 850
Socialnämnden	1 470	+10	1 480
Barn- och utbildningsnämnden	1 245	+5	1 250
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	455	0	455
Kultur och fritid	215	+5	220
Tekniska nämnden	450	0	450
Miljö- och byggnämnden	120	0	120
Gemensamma poster och reserver	−55	−5	−60
Summa drift	8 295	0	8 295

Kommentar:

Den totala driftramen hålls oförändrad. Effektiviseringar inom regionstyrelsen finansierar satsningar på vård, omsorg, utbildning och beredskap.

Investeringsbudget 2026 (mnkr)

Post	Antagen nivå	SD-förslag	Förändring
Investeringsram	750	550	–200
Finansiering med egna medel	563	550	–13
Nyupplåning	187	0	–187

Kommentar:

Investeringsnivån sänks till 550 mnkr för att nå full egenfinansiering och bromsa låneökningen. Nya projekt ska finansieras inom befintliga ramar.

Resultat och finansiering

Nyckeltal	Antagen nivå 2026	SD-förslag
Resultat (mnkr)	55	60
Självfinansieringsgrad (%)	75	100
Låneskuld vid årets slut (mnkr)	1 266	1 066
Soliditet inkl. pension (%)	5,9	6,0
Likviditet (mnkr)	385	390
Räntekostnad (2 – 3 %)	23 – 32	23 – 27
Skattesats	33:10	33:10 (oförändrad)

Kommentar:

Resultatet stärks med 5 mnkr jämfört med antagen budget. Ingen skattehöjning föreslås. Låneskulden minskar med cirka 200 mnkr jämfört med regionens nuvarande plan.

Bilaga 2 – Förtydligade budgetposter (mnkr)

Område	Förändring	Förklaring
Regionstyrelsen	–30	Effektivisering av lednings- och stödfunktioner. Samordnade stödsystem, färre dubbla projekt.
Hälso- och sjukvårdsnämnden	+15	Förstärkning till psykiatri, missbruksvård och vårdplatser i dygnet-runt-verksamheter.
Socialnämnden	+10	Skyddat boende, mobila team och förstärkt äldreomsorg i hemmet.
Barn- och utbildningsnämnden	+5	Elevhälsa, särskilt stöd och små skolor.
Gymnasie- och vuxenutbildning	0	Oförändrad ram – fokus på yrkesutbildningar och arbetsmarknadsanpassning.
Kultur och fritid	+5	Förstärkt föreningsliv och idrottsverksamhet för alla åldrar. Paus för nya konst- och kulturprojekt.
Tekniska nämnden	0	Underhåll och energieffektivisering prioriteras. Nya projekt kräver full finansiering.
Miljö- och byggnämnden	0	Kortare handläggningstider och förenklad bygglovsprocess.
Beredskap och IT	+4	Cybersäkerhet, civil beredskap och ö-lägesanalys för energi och transporter.
Resultatreserv	–9	Buffert för ränte- och prisförändringar.
Summa netto	0	Finansiering inom befintlig ram.

Bilaga 3 – Nyckeltal och målnivåer 2026–2028

Nyckeltal	Utfall 2024	Prognos 2025	SD förslag 2026	Mål 2027	Mål 2028	Kommentar
Resultat (mnkr)	70	55	60	65	70	Stabilt positivt resultat som följer målet om god ekonomisk hushållning.
Resultatmål (% av skatter + bidrag)	1,0	0,8	0,8	0,9	1,0	Successiv förstärkning av resultatnivån.
Investeringsnivå (mnkr)	750	750	550	575	600	Full egenfinansiering, långsamt återtag av investeringsnivå.
Självfinansieringsgrad av investeringar (%)	103	75	100	100	100	Bibehållen balans mellan drift och investering.
Låneskuld vid årets slut (mnkr)	850	976	1 066	1 090	1 100	Begränsad lånetillväxt tack vare lägre investeringsnivå.
Soliditet inkl. pension (%)	4,6	5,9	6,0	6,1	6,2	Liten men stabil förbättring över planperioden.
Likviditet (mnkr)	380	385	390	400	410	Oförändrat god likviditet.
Räntekostnader (mnkr)	19	21	23–27	24–28	26–30	Beräknat vid 2–3 % ränta.
Skattesats (kr)	33:10	33:10	33:10	33:10	33:10	Oförändrad under planperioden.
Personalkostnadsökning (%)	3,0	3,4	3,0	3,0	3,0	Enligt centrala avtal.

Sjukfrånvaro (%)	6,2	6,5	6,4	6,3	6,2	Minskning genom bättre chefstöd och arbetsmiljö.
-------------------------	-----	-----	------------	-----	-----	--

Kommentar:

De ekonomiska målen för 2026–2028 följer en stabil och försiktig linje.

Målet är att stärka regionens soliditet och behålla balans mellan drift och investering utan skattehöjningar.

Investeringarna hålls på en nivå som regionen själv kan finansiera, och låneskulden ska inte överstiga 1,1 miljard kronor under planperioden.